

Ксана Рейлі

Ксана Рейлі
P.S. Я навчу тебе знову...

P.S. Я навчу тебе знову...

Я була щасливою, поки доля не втрутилась у моє життя. Одного жахливого дня вона забрала усіх, кого я найбільше любила. Разом з ними я втратила і сенс свого існування. Розбита, зневірена, самотня, я не розрізняла дні, тижні та місяці. Тієї миті, коли я майже розучилася чекати на щось хороше, з'явився він. Той, хто простягнув мені записку з такими простими, але потрібними словами. Кажуть, випадкові зустрічі ламають долі. Та іноді випадковості стають нашою долею. Ким він стане для мене?..

www.bookclub.ua

ISBN 978-617-12-8329-9

9 786171 283299

КОЖЕН ВИБІР СТВОРЮЄ ЖИТТЯ

КОЖЕН ВИБІР СТВОРЮЄ ЖИТТЯ

Ксана Рейлі

*P.S. Я навчу тебе
знову...*

УДК 821.161.2
Р35

Жодну з частин цього видання
не можна копіювати або відтворювати в будь-якій формі
без письмового дозволу видавництва

ISBN 978-617-12-8329-9

© Сидорак О. Я., 2021
© DepositPhotos.com / Wave-
breakmedia, обкладинка, 2021
© Книжковий Клуб «Клуб Сі-
мейного Дозвілля», видання
українською мовою і худож-
не оформлення, 2021

Пролог

*Час не лікує, не дає забути
Все те, що більш не повернеться.
Ці спогади вбивають та ламають люто,
Коли ж та доля мені усміхнеться?
Я пам'ятаю кожен ту розмову,
Та як тепер без тебе важко жити,
Але я вірю, що навчить мене хтось знову
Сподіватись, вірити, любити...*

Чи бували у вас такі миттєвості, коли здавалося, що саме зараз ви найщасливіша людина на всій планеті? Я завжди жила в любові своїх батьків. Єдина донька, яка ніколи не сперечалася й завжди прислухалася. У мене настільки близькі взаємини з матір'ю, що тепер вона — моя найліпша подруга, і єдина теж. Так, я дуже прив'язана до своїх батьків і навіть не уявляла свого майбутнього за межами нашої квартири, доки не з'явився він...

Я познайомилася з Олегом на першому курсі університету. Це було кохання з першого погляду, від якого я втратила голову. Мене не хвилювали навчання й думка батьків, єдине, що мало значення, — він. Дивно, але коли я вперше його побачила, то щось невідоме наче вдарило мене в самісіньке серце. Олег для мене став усім, тому вже за рік ми вирішили жити разом.

Залишати батьків було дуже важко, але мені, тоді ще дев'ятнадцятирічній дівчині, хотілося самостійного життя без їхньої опіки. Спочатку було складно через мою велику прив'язаність, але Олег якимось чином став для мене найважливішою людиною.

Учора я нарешті склала свій останній екзамен із цієї сесії, а хлопець чомусь вирішив, що це варто відсвяткувати. Я думала, що ми лише вдвох погуляємо містом чи, може, сходимо разом у кіно, але він повідомив, що сьогодні в нас буде сімейна вечеря.

— Марто, я зараз заберу твоїх батьків і привезу сюди, а ти поки побудь тут, гаразд? Тим паче мої мама з татом теж уже скоро будуть, — сказав Олег, коли я поралася на кухні.

— Слухай, а може, не варто влаштовувати цю родинну вечерю? У нас же не якась свято чи річниця. Це ж просто кінець ще одного семестру, — заперечила я й подивилася в його бездонні сині очі, які зачарували мене з першого ж дня.

— Ти вже така доросла. — Він підійшов до мене впритул із широкою усмішкою на вустах. — Ще лише рік, і ти отримаєш диплом бакалавра, і час уже й про сім'ю подумати.

— Яку ще сім'ю? — засміялася я.

— Нашу. — Хлопець заправив пасмо мого світлого волосся мені за вухо й подивився просто в очі. — Сьогодні ввечері чекай на сюрприз.

— Ей, я ж не люблю сюрпризи!

— Цей тобі сподобається, навіть дуже. — Олег швидко поцілував мене в губи. — Я вже давно мав їхати, а ти мене заговорила.

— Можна я з тобою поїду? — запитала я, поклавши свої руки йому на шию.

— А хто зустрине моїх батьків? — він примружив очі. — Та й узагалі, у мене дуже серйозна розмова до твого батька, яку тобі не можна чути.

— Яка ще розмова? — здивувалася я й подивилася на нього великими очима.

— Дізнаєшся потім. — Він знову поцілував мене, а я відповіла йому зі всією любов'ю. — Я тебе не просто кохаю, а обожаю.

— Іди вже! — з усмішкою сказала я й легенько вдарила його по плечі.

— Ей, а ти хіба не скажеш, що теж мене кохаєш? — Хлопець удав, що образився.

— Скажу лише після твого сюрпризу, — відповіла я, склавши руки на грудях.

— От же ж уперта! — крикнув Олег і попрямував до коридору.

— За це ти мене й любиш! — з усмішкою крикнула йому я.

Цікаво, чи так буде завжди? За весь час, що ми разом, у нас була лише одна серйозна сварка, яка завершилася примиренням і справжнім щастям. Хай там що, але наше кохання таке сильне, що переможе все, я знаю. Певна, що більше ніколи й нікого не зможу покохати так, як Олега. Моє серце належить лише йому...

Уже за пів години на порозі з'явилися Олегові батьки. У нас були непогані стосунки, хоча його мама й не дуже любила мене. Діна Василівна завжди була милою зі мною в присутності Олега. Коли ж його не було поряд, вона намагалася образити мене будь-яким чином.

— Привіт, Марточко! — усміхнулася вона й узялася мене обіймати.

Акторка вона пречудова, і я вкотре переконалася в її здібностях. Петро Миколайович схвально подивився на

свою дружину, а потім обійняв мене й поцілував у щокку. Він був дуже доброю людиною, і я дійсно полюбила його.

— А де Олежик? — запитала жінка й безцеремонно пішла на кухню.

— Він поїхав забрати моїх батьків, — відповіла я, спробувавши усміхнутися. — Вони вже скоро будуть.

— А твої батьки не могли на таксі приїхати? — поцікавилася вона й сіла за стіл.

— Олег хотів про щось із ними поговорити. — Я взялася розкласти тарілки. — Сказав, що це щось серйозне, але не уточнив, що саме.

— Ти бачила, яка на вулиці погода? — Вона подивилася на мене своїми ясними, як літнє небо, очима. — Доц весь день, а ти так просто відпустила його? Невже твої батьки такі бідні, що навіть не знайшли грошей на таксі?

— У них є гроші, — тихо відповіла я й засоромлено відвела погляд.

Для цієї жінки гроші були найважливішою річчю на світі, тому вона завжди вважала мене нерівнею для свого сина. Так, мої батьки не були багатими, адже вони звичайні робітники. Мама — бібліотекар, тато — електрик. Вони мріяли, щоб я стала психологом, тому про іншу професію я навіть не замислювалася.

— Може, ти вже нарешті підеш кудись на роботу, а не сидітимеш на шиї в мого сина?

— Ви ж знаєте, що Олег цього не хоче.

— Так, Діно, облиш! — звернувся до дружини Петро Миколайович. — Нас запросили на вечерю, а ти прийшла й бурчиш чогось.

— Я бурчу? Я? — Вона розлючено подивилася на нього. — Я дбаю про свого сина, а ти навіть не помічаєш, що його використовують.

— Досить! — Він глянув на неї такими очима, що вона відразу ж замовкла.

Щоб хоч якось виправити цю напружену ситуацію, я вирішила приготувати всім чай. Минуло вже більше години відтоді, як Олег поїхав по моїх батьків. Я телефонувала йому, але його не було на зв'язку. Те саме з батьками. Я хвилювалася й навіть почала нервово терти руки. Що ж це таке? Олегова мама встала зі стільця й заходила колами кімнатою.

— Ну й де вони? — Вона подивилася на мене, та я лише знизала плечима.

— Мали б уже бути, але, може, щось сталося... — почала я.

— Щось сталося? — крикнула жінка й подивилася на мене. — Що ти таке говориш? Дурепа.

— Я не маю на увазі...

— Мені байдуже! Сподіваюся, що колись мій син отямиться й побачить, яка ти насправді.

Вона люто поглянула на мене, та я не відступала. Ми вели неприховану війну очима, бо я не збиралася через неї втрачати своє щастя. Цю зорову баталію перервав телефонний дзвінок. Петро Миколайович прийняв виклик, потім повільно підвівся й почав уважно слухати. Від емоцій, які відобразилися на його обличчі, мені стало страшно. Я теж підвелася та схвильовано подивилася на нього.

— Що? — крикнув чоловік і прикрив рота рукою. — Ти впевнений, що це його автомобіль? Із ними все добре?

Я зрозуміла: сталося щось погане. Серце ледь не вистрибувало з грудей від хвилювання. Боюся... Страшенно боюся за нього.

— Що таке? — Олегова мама підійшла до свого чоловіка.

— На перехресті неподалік звідси сталася аварія. Схоже, це автомобіль нашого сина, і... — він подивився на мене, — твоя мама, на жаль...

— Що? — тихо запитала я й підійшла до нього.

— Вона померла на місці, — сказав чоловік і поклав руку мені на плече. — Твого батька й Олега зараз везуть у лікарню. Стан критичний, але надія...

— Це неправда! — не повірила я й захитала головою. — Не може бути. Це... Ні... Неправда...

— Марто, я розумію, тобі важко, але нам варто поїхати в лікарню. — Він обійняв мене, і я заплакала, уткнувшись обличчям у його плече.

Як же так? Моя мама, моя люба матуся померла. Хіба може бути ще жахливіше? А батько? Господи... А Олег? Усвідомлення того, що їхнє життя під загрозою, пройняло мене, наче струм.

— Мій синочок? — заридала Діна Василівна. — Чого ти стоїш? Поїхали в лікарню!

Ми їхали дуже швидко. Я ніяк не могла заспокоїтись. Подивилася в небо, коли вийшла з автомобіля, але все застинали сльози.

— Не забирай їх, прошу, — прошепотіла я й побігла в лікарню.

Я не могла усвідомити, що моя мама померла. Кляті сльози душили, але була віра, що тато й Олег виживуть. Вони повинні жити, адже я не зможу без них. Я просто помру... Олегова мама ридала в кріслі в залі очікування, а Петро Миколайович намагався заспокоїти її. У мене ж не було ніякої підтримки, та й не буде ніколи, адже мами вже нема. Я більше не могла й не хотіла плакати, але розридалася ще дужче, коли з реанімації вийшов лікар і мовив: «Мені шкода».

Я втратила всіх... В один клятий день у мене не залишилося нікого. Я схопилася руками за голову й упала на

підлогу в порожньому коридорі лікарні. Дуже вдарила-ся колінами, але мені було байдуже. Душа боліла в тисячу разів дужче, ніж тіло. Біль країв серце, різав тупим ножем душу й катував спогадами. І тепер... Тепер я приречена на вічні страждання, бо така рана не гоїться. Вона з кожним днем більшає, і ти стаєш неживою, бездушною, бракованою.

— Це неправда! — кричала я крізь ридання. — Неправда! Ні! Ні! Будь ласка, не забирай їх! За що? Що я зробила, що ти забираєш їх у мене? Чому не я?.. Чому ти не забрав мене?!

Я рвала на собі волосся, била кулаками об підлогу й ридала, а потім... Потім мене спробували забрати, але я пручалася, кричала, штовхалася, бо мені треба було до нього. Мені треба було побачити його сині очі, почути його голос, востаннє сказати, що я кохаю його...

Розділ I

Рік і чотири місяці потому

Я стояла у ванній кімнаті та вдивлялася у своє обличчя в дзеркалі. Чи готова я повернутися до нормального життя? За цей рік я надто схудла й мала жахливий вигляд. Синці під очима, тьмяне волосся, червоні від постійних сліз очі. Цікаво, чи покохав би Олег таку дівчину? Напевно, він навіть не глянув би на мене. Весь рік я була в розпачі й не бачила сенсу у своєму існуванні, не розуміла, для чого живу. Не хотіла нічого й цілими днями сиділа у квартирі, переглядаючи фотографії та відеозаписи з рідними, яких утратила в один жахливий день. Емоційний зрив був настільки сильним, що я навіть не пішла на похорони. Вони не дозволили, сказали, що я не витримаю, а я послухала. Бо це була правда...

— Марто, у тебе все гаразд? — почувся за дверима голос моєї тітки Люди. Вона часто про це запитує після того випадку...

— Так, не хвилюйся, — відповіла я й дістала косметичку.

Тітка завжди намагалася підняти мене на ноги, повернути до життя, навіть приводила психологів, але всі вони стверджували, що я адекватна, що сприймаю це все нормально, тож допомога мені непотрібна. На жаль, вони не

знали, що я добра акторка й теж психолог, хоч і не дипломований. Та, можливо, скоро це зміниться. Я щосили намагалася довести їм, що нормальна, що ця трагедія мене не зламала. Однак усе це було суцільною брехнею. Два місяці тому я знайшла фотографію зі своїми батьками. Вони були такі щасливі, адже того дня я вступила до університету. Мама завжди мріяла, щоб я здобула вищу освіту, стала великою людиною. Батько ж просто пишався моїми досягненнями, навіть такими незначними. Тож я прийняла надто складне для мене рішення — повернутися до університету. Страшно було йти туди, але я відчувала: щось зміниться, бо вчиняю правильно. Не хотілося тільки з'явитися в такому жахливому вигляді. Ще більше я боялася, що мене почнуть жаліти.

Навчання розпочалося ще понад місяць тому, а я лише сьогодні наважилася вийти з цих чотирьох стін. Дістала з косметички тональний крем і почала наносити його на обличчя товстим шаром, щоб приховати всі синці й утому. Чорним олівцем намалювала стрілки на очах, щоправда, не з першого разу. Бездоганно вирівняла волосся, нафарбувала губи помадою. Яскраво-червоною, щоб приховати весь біль у серці, що прозирав у моїх очах. Надягнула чорний гольф із довгими рукавами, щоб ніхто не побачив шрамів на моєму зап'ястку — прояв зневіри та слабкості. Чорні джинси ще більше підкреслювали мою худорбу, але саме так я хотіла з'явитися на людях.

— Як же я рада, що ти нарешті прийшла до тям після такого жахіття, — сказала тітка Люда, коли я зайшла на кухню.

— На жаль, це дуже складно, — холодно мовила я й почала готувати собі каву.

Тітка Люда — мамина сестра. Їй не пощастило мати дітей, але вона завжди про них мріяла. Любила мене

страшенно й після трагедії забрала до себе. Відтоді я живу з нею. Якби не вона, я, напевно, уже була б з ними.

— Мартусю, я сподіваюся, що тобі сподобається в університеті. — Вона усміхнулася до мене й поклала руку мені на плече.

— Мені завжди там подобалося, але побачимо. — Я краєм ока поглянула на цю жінку, яка щосили намагалася замінити мені маму. Але вона не буде нею ніколи, просто не зможе. — Я лише хочу отримати диплом, бо батьки мріяли про це.

— Вони пишалися б тобою.

Я відвела погляд, ковтаючи сльози, і пішла до себе в кімнату. Невже це завжди буде так боляче? Чомусь щоразу, коли згадують батьків чи Олега, я не можу стриматися. Швидко покліпала очима й подивилася на стелю, щоб не зіпсувати макіяж, який робила доволі довго.

Я підійшла до тумбочки біля ліжка й висунула верхню шухляду. Відразу ж помітила її — невелику червону коробочку, в якій була обручка. Одразу ж після трагедії мама Олега змусила мене з'їхати з його квартири. Я б і так це зробила, бо було надто тяжко морально, але це образило. Я теж страждаю від такої втрати, але вона не підтримала мене, навпаки, почала звинувачувати. І я дозволила їй вилити на мене відро бруду, бо не могла протистояти. Моя душа була понівеченою, а серце зневірилося. Збираючи речі, знайшла цю обручку. Від того розридалася ще дужче, адже зрозуміла, що саме того вечора він хотів зробити мені пропозицію.

Я витягнула обручку з коробки та знову замилувалася маленьким камінчиком. Мені завжди подобалися такі прості й мінімалістичні речі.

Легенько усміхнулася крізь сльози й надягла обручку на палець правої руки. Так, можливо, це дивно і хтось

подумає, що я збожеволіла, але обручка на пальці створювала відчуття, ніби Олег поруч зі мною.

Я надягла чорне пальто та взула черевики на підборах. Усе виглядало надто агресивно й зухвало, але тепер я буду лише такою. Цей образ стане першою сторінкою мого нового життя. Ніколи більше не буде так, як раніше.

Я йшла містом, слухаючи, як підбори цокають по бруківці, і розглядаючи місцеву архітектуру. Понад рік не виходила на вулицю, хіба що на кладовище, а тепер, вдихнувши свіжого повітря, шкодую про це.

Факультет психології розташувався в самому центрі, тож людей було дуже багато. Ніколи не любила шуму, а тепер і геть відвикла від нього. Обійнявши себе руками, я озиралася навсібіч, згадуючи, як колись радісно ходила цими вуличками. Шкода, що доля інколи буває такою жорстокою та руйнує всі мрії.

Я помітила вивіску кав'ярні, і в роті відразу ж з'явився присмак мого улюбленого горіхово-карамельного лате. Як же скучила за ним. Трохи вагаючись, зупинилася біля дверей, але потім усе ж відчинила їх і зайшла. Нічого не змінилося, анічогісінько. Я відчула дивну ностальгію, а потім помітила за барною стійкою хлопця, який працював тут, скільки пам'ятаю цю кав'ярню. Він завжди усміхався до мене й інколи промовляв цікаві фрази, які я ніколи не сприймала як флірт. Цікаво, він ще пам'ятає мене? Навряд чи, адже минув уже понад рік. Колись я приходила сюди щодня. Можливо, знову приходитиму.

— Доброго ранку! — привітався до мене хлопець і широко усміхнувся. — Не можу повірити, що це ви! Як же довго вас не було.

— Дивно, що ви мене пам'ятаєте. — Я розгублено подивилася в його зелені очі.

— Вам як завжди? — Хлопець з очікуванням глянув на мене, а я лише кивнула.

Забравши свою каву й залишивши чайові, я вийшла з цієї кав'ярні з якимось дивним відчуттям. Хлопець попросився зі мною й побажав удалого дня, а я дійсно була здивована, що він досі пам'ятає мене. Та ще й не забув, що я п'ю лише це лате.

Я поглянула на екран телефона й усвідомила, що вже запізнилася на першу пару. Оскільки я зовсім не цікавилася розкладом, довелося піти до дошки оголошень. Сесію за третій курс я склала на «відмінно», тому змогла поновитися вже на четвертий. Знайшла на дошці розклад своєї групи й дізналася, що перша пара — семінарське заняття з психології особистості й соціуму. Схоже, щось змінили, бо цей предмет уже був на третьому курсі. Тоді викладав приємний немолодий дядечко, який дуже полюбляв поговорити, тож на парах ми лише те й робили, що слухали його розповіді. Кожне семінарське заняття завершувалося невеликою самостійною роботою, яку всі дружно списували з Інтернету, а викладач удавав, що не помічає цього. Колись мені це не дуже подобалося, але тепер я не відмовилася б іще раз усе це пережити. Викладачеві я подобалася, бо інколи розмовляла з ним на парі. А ще, наскільки я пам'ятала, цю пару можна прогулювати, отже, він не скаже, що вже місяць, відколи почалося навчання, а я щойно з'явилася.

Я неквапом попрямувала до вже знайомої аудиторії. Біля дверей чомусь стало надто бентежно. Напевно, я задовго була асоціальною. Ковтнула трохи кави, ледь чутно постукала й зайшла. Як же я здивувалася, побачивши за викладацьким столом не того старого дядечка, а якогось молодого чоловіка. Він оглянув мене і неприємно усміхнувся.

— Добрий день, — тихо сказала я й уже зібралася сісти на одне з вільних місць.

— Може, ви аудиторією помилилися? — почувла я його грубуватий, але з приємною хрипотою голос. — Щось я не помічав вас раніше ні на лекціях, ні на практичних заняттях.

— Не помилилася, — відповіла я, ступивши ще крок.

— І яке ж ваше прізвище? — запитав він і подивився в журнал.

— Білецька.

— Білецька... Білецька... — Він знайшов моє прізвище в журналі й невдоволено похитав головою. — Шість пропусків! Ви ще жодного разу не були на парі. А якби прийшли на першу лекцію, то знали б, що я не дозволяю запізнюватися на заняття більш ніж на десять хвилин, хіба що ви заздалегідь мене повідомите. І ще у мене є особливе правило: на мої пари з кавою не приходять.

Я здивовано й навіть розлючено подивилася на нього. Молодий чоловік, а поводитьсь як пенсіонер. Скільки йому? Напевно, це вперше я так прискіпливо розглядала чоловіка. Надто темні очі й чорне, неохайно зачесане волосся, легка щетина, виразні вилиці та пряма лінія щелепи. Мені не подобалися такі люди, як він. Засуджують інших, не знаючи їхніх проблем. Так, я дійсно втратила багато часу, але ж мені було непросто. Ледве змусила себе прийти сюди, а тепер не мала жодного бажання тут сидіти.

— Ну, і чого ви стоїте? Можете йти. — Він подивився на мене й усміхнувся. — Обожду таких відповідальних студентів. Сьогодні я вам усе одно ставлю ще один пропуск, і зустрінемося вже на талоні. Якщо ви дуже захочете вчитись і відпрацюєте всі заняття, які пропустили, то, може, і дотягну вашу оцінку до трієчки.

До побачення, Білецька! А ми продовжуємо наше семінарське заняття...

Він так мене розлютив, що хотілося вилити каву йому на голову. Але я стрималась і показово допила її в аудиторії, а потім ще й нервово кинула стаканчик у смітник, так, щоб було чутно на весь кабінет. Викладач прискіпливо поглянув на мене, але промовчав.

— До побачення! Не знаю, правда, як вас звати. Думаю, більше не зустрінємось, — буркнула я та вийшла з аудиторії.

Перший день, і такий жахливий. А цей викладач просто нестерпний, і я не уявляю, як буду тут. А може, ну його? Може, знову засісти у квартирі й просто плакати? Згадувати їх, переглядати фотографії, мріяти, уявляти, що було б, якби Олег уцілів... Я просто не знаю, що робити далі...

Розділ 2

Я обхопила себе руками й вирішила прогулятися серед таких знайомих стін факультету. Спогади наче оживали в моїй уяві, я знову почувалася першокурсницею — переляканою дівчинкою, яка не могла навіть знайти аудиторію. Ці спогади мене трохи потішили, тому я легенько усміхнулася. У коридорах було порожньо, та це й не дивно, адже тривали пари, а мене просто вигнали. Першого ж дня мене культурно попросили піти геть і не повертатися, але я не з тих, хто здається. Я доведу йому, чого варта. Байдуже, що душа болить, а серце крається. Я буду сильною й не покажу своєї слабкості. Зможу, витримаю, не зламаюся...

— Ох, Марто, невже це ти? — Мої розмірковування перервав чийсь голос.

— Добрий день, — привіталася я до Любові Андріївни — моєї наукової керівниці, у якої я писала свою курсову роботу торік. Ця жінка завжди мені подобалася, і я жодного разу не пошкодувала, що вирішила досліджувати вплив реклами на свідомість людини саме з нею. Тема справді була цікавою, і я відразу ж згадала, як Олег допомагав мені здійснювати соціальний експеримент на вулиці.

— Я надзвичайно щаслива, що ти повернулася. — Вона легенько усміхнулася до мене. — Знаю про твою жахливу ситуацію, але бачу, що ти змогла дати собі раду.

— Так, — тихо сказала я, хоча зовсім не була в цьому впевнена. Чи зможу я колись відпустити цю ситуацію?

— Люба моя, ти зараз на стадії примирення, і я сподіваюся, що ти не повернешся до попередніх стадій. Особливо до переживань. Ти завжди була розумною та сильною дівчинкою, а втрата — це те, що потрібно прийняти й пережити. Так, спочатку боляче й тяжко, але згодом усю одну з'явиться промінчик надії. І я дуже рада, що ти вже знайшла його.

— Дякую, — тільки й могла вимовити я.

Ця жінка сказала так багато, але не змогла описати мій стан. Вона думала, що я прийняла ту ситуацію, та де там. Кляті спогади ні на мить не давали спокою. Хіба можна так просто змиритися з утратою? Я відчувала, що й досі перебуваю на тих перших стадіях переживань і заперечення. Досі... Досі не можу повірити, що їх нема, і моє серце не зможе з цим змиритися.

— Сподіваюся, що свою дипломну ти теж писатимеш у мене? — запитала викладачка, а я силувано усміхнулася.

— Звісно.

Вона кивнула мені й пішла до себе на кафедру, а я й далі стояла, відчуваючи, як очі сповнюються сльозами.

Із ким тепер я здійснюватиму соціальне дослідження? Із ким стоятиму на вулиці? Хто мене веселитиме? Як же боляче...

Наступною парою була доволі цікава лекція з політичної психології. Я намагалася уважно слухати викладача, але в моїй пам'яті сплив спогад, як Олег завжди діяв мене своїми повідомленнями, коли я сиділа на лекціях. Надсилав різні фотографії чи смішні меми. Викладачі часто робили мені зауваження, а я потім сварилася через це з Олегом. І все це мені подобалося. Я важко видихнула та продовжила слухати чоловіка середніх років, який упевнено й захопливо розповідав про чотири рівні політики. Здавалося, слухала його лише я, адже всі студенти, яких було дуже мало, щось виклацували у своїх телефонах. Дівчинка поряд зі мною так зачиталася якимось любовним романом, що навіть не помітила, як завершилася лекція.

— Уже кінець, — сказала я їй, а вона здригнулася й подивилася на мене великими очима.

— Ох, ти налякала мене, — тоненьким голосом мовила дівчина й відкинула своє темне волосся.

— Вибач, але ти так зачиталася. — Я легенько усмінулася до неї.

— Дуже цікавий роман. Просто неймовірний! А головний герой — ідеальний. Таких я ще не зустрічала. — Вона мило надула свої нафарбовані губи.

— Ще зустрінеш, от побачиш, — сказала я й попрямувала до виходу.

— Чекай! Ти забула! — крикнула дівчина й побігла за мною з моїм чорним шарфом.

— Ой, дякую.

— Мене, до речі, Ярина звати. — Вона простягнула руку.

— Марта, — відповіла я й легенько потиснула її.

— Ти перевелася до нас чи як? Бо я раніше тебе не бачила. — Дівчина чомусь вирішила йти на вихід зі мною.

— Я мала бути зараз на п'ятому курсі, але рік навчання довелося пропустити, тому зараз на четвертому, — пояснила я, уникаючи подробиць.

— Зрозуміло, — відповіла вона. — Ти завтра будеш на парах?

— Ем... напевно.

— Зранку в нас лекція у Ковальчука, а він не любить, коли запізнюються.

— Дякую, що попередила.

Я повільно, але впевнено прямувала вузькою вуличкою. Якимось неоднозначним і складним видався перший день. Та, відверто кажучи, я вже встигла скучити за цим. Мені дуже бракувало звичайної простої розмови. Чомусь не хотілося повертатися додому, тому я звернула в парк біля головного корпусу нашого університету. Усюди було багато автомобілів, а отже, зараз затори. Я завжди їх дуже не любила. Особливо коли доводилося стояти в набитому автобусі, а він повз, як черепаха, по одному метру. Я не могла дочекатися своєї зупинки, щоб полегшено видихнути. А якщо сиділа, то в будь-якому разі хтось на мене кричав.

Я гуляла парком, вдихаючи осіннє повітря й ледь помітно усміхаючись. Неподалік з'явився якийсь хлопець із невеличким букетом. Він підбіг до дівчини, яка сиділа на лавці, і закрив їй очі своїми руками. Вона спочатку злякалася, а потім голосно засміялася. Цей сміх відлунював нестерпним болем у моєму серці. Парубок простягнув їй букетик і поцілував у щоку, а дівчина засяяла безмежним щастям. Спочатку мені стало боляче, я заздрила, але потім зраділа за них, адже вони закохані. Щиро повірила, що їхнє прекрасне кохання не буде таким трагічним, як моє.

Я стримала сльози й попрямувала вперед, оминаючи всіх щасливих людей. Напевно, я не заслужила цього прекрасного почуття або ж доля просто вирішила з мене познущатися. Чи, може, це така жорстока перевірка на витривалість? Я гірко усміхнулася у відповідь на власні думки, бо забрати їх — це було дуже безжально. Знаю, не можна так казати, але хоча б одного... хоча б одного залишили мені.

Я повернулася додому, лягла в ліжку, але довго не могла заснути. Так було завжди. Ці спогади вбивали мене й мій сон. Я забула про спокій, тож просто існувала без жодного сенсу. Не знаю, коли саме заснула, і зранку знову побачила в дзеркалі свої червоні очі. Яскраво-блакитні. Олег завжди казав, що ці очі захопили його серце в полон у першу ж нашу зустріч. Він говорив, що вони особливо гарні, наче морська хвиля. Але тепер вони були наче та вода, у якій хочеться втопитися.

Я знову намалювала собі стрілки й навела губи яскраво-червоною помадою. Надягла все чорне, бо відтепер це — мій колір. Тітка Люда розпитувала про мій перший день в університеті, а я відповідала холодно, уникаючи розмов про того нового викладача. Мене навіть не цікавило його ім'я, бо він справді злив мене.

Було прохолодніше, ніж учора, але без дощу. Я прямувала на пари повз місцеву архітектуру. Туристи ходили містом, розглядаючи ці старі будинки та, вражено пороззявлявши роти, усе фотографували. Звичайні перехожі, які звикли бачити це щодня, бігли у справах.

Я зайшла в кав'ярню й ледь помітно усміхнулася, знову побачивши того бармена. Прийшла навіть раніше, щоб посидіти за одним із маленьких столиків і просто випити кави. Переді мною в черзі стояло декілька лю-

дей, тож можна було оглянути інтер'єр. Дещо все ж змінилося, бо на стіні я помітила кілька нових картин.

— Добрий день! — перервав мої роздуми бармен. — Радий знову вас бачити.

— Добрий день... — я подивилася на його бейджик, — Романе. Мені як завжди.

— Звісно. — Він мило усміхнувся, а я усвідомила, що вперше за стільки років поцікавилася, як його звати. — Ось ваша кава! Гарного й продуктивного вам дня. А мене можете називати просто Рома.

— Гарзд, просто Рома. — Я заплатила за каву й залишила йому чайові, а потім сіла за один зі столиків.

Дивно, але цей хлопець уперше за рік викликав у мене такі легкі почуття. Мені хотілося усміхнутися йому щиро й по-справжньому. Можливо, щось таки в ньому є, і це щось змушує мене хоч на мить забути про болісну втрату. Я пила свій улюблений лате й дивилася у вікно.

— Мені як завжди, ти ж знаєш, — почула я знайомий чоловічий голос і помітила того викладача.

— Ти сьогодні раніше, — сказав йому Рома, а я здивувалася, що вони знайомі.

— Перша пара у тих жахливих дітей, — відповів чоловік. — Знову читатиму їм лекцію, а вони дивитимуться на мене великими очима, удаючи, що розуміють.

— Ну так звільнися й піди геть із того університету.

— Не можу, ти ж знаєш. — Він дістав гаманця й поклав на стіл стогривневу купюру. Потім узяв каву й усміхнувся барменові. — Без решти! Легкої тобі роботи, а я потім ще зайду!

Чоловік вийшов із кав'ярні, а я ще довго дивилася йому вслід. Дивно, але виглядав він зовсім не так, як усі викладачі. Звичайні джинси, чорний гольф, шкіряна куртка. Ніяких сорочки чи піджака. Надто зухвало, нахабно,

брутально, але він і був таким. Тепер я знала, що ця робота йому геть не до вподоби. То, може, мені пощастить і він скоро звільниться?

Того разу я прийшла на пару вчасно, тож сіла за одну з останніх парт. Не хотілося здаватися однією з тих відмінників, які сідають за перші парти лише для того, щоб хитати головами та вдавати, що все розуміють, а ще щоб їхні обличчя запам'ятав викладач. Згодом в аудиторію зайшла Ярина з якоюсь дівчиною. Вона усміхнулася мені й сіла поруч. Це мене навіть здивувало, адже я зовсім не хотіла заводити друзів. Колись подруга зрадила мені саме тоді, коли я найбільше потребувала її підтримки, тож мені не хотілося знову розчаровуватися.

— Привіт! — радісно привіталася дівчина, а я лише кивнула їй.

— Ярино, чому ми сіли сюди? — запитала та, інша дівчинка з невдало пофарбованим світлим волоссям. — Ти ж знаєш, що зараз лекція у Ковальчука, а він же такий красивий.

— А сьогодні ми сидітимемо тут. Досить уже на нього витріщатися. Нам і так нічого не світить, бо ми його студентки, — серйозно мовила Ярина.

Я сиділа осторонь і не розуміла, про що вони говорять.

— Слухай, мені здається чи він тобі дійсно подобається? — запитала та блондинка, а Ярина вмить зашарілася. Навіть її тональний крем і пудра не змогли приховати той рум'янець.

— Не верзи дурниць! — сказала вона й подивилася на мене. — У тебе як справи?

— Чудово. — Я силувано усміхнулася й помітила, що шум в аудиторії різко змінився суцільною тишею, було чути лише голосний грукіт дверима.

— Добрий день! — Знову той глибокий голос із приємною хрипотою, який можна було б записати на диктофон і слухати вечорами. — Ох, вас сьогодні значно більше!

Я глянула на Ярину — вона зацікавлено дивилася на нього. Її погляд здавався дещо замріяним. Я повернула голову в бік викладача й зрозуміла, що він мене помітив.

— Дуже радий, що деякі студенти все ж вирішили навчатися, а не байдикувати. Хоча вже й минуло більше місяця.

Це він так на мене натякнув? Мабуть, адже просто тієї миті його погляд був спрямований саме в мій бік.

— Як звати цього викладача? — тихо запитала я в Ярини.

— Остап Сергійович. Він просто неймовірний.

— Ну а для вас у мене є чудова новина. — Він широко усміхнувся, але з якимось прихованим сарказмом. — Знаю, вам вона сподобається так само, як і мені. Любі мої друзі, наш курс продовжили на цілий рік! Тож ми з вами будемо бачитися дуже часто. Ну то як, ви раді?

Більшість дівчат, напевно, зраділи, але тільки не я. Геть не уявляла, як стерпіти його стільки часу. Добре, що хоч цього семестру у нас залік, а там, може, і його замінять на когось більш адекватного.

Розділ 3

— Так, я бачу, як ви зраділи, — сказав викладач і зняв свою куртку.

Він повісив її на спинку стільця, а сам зупинився біля першої парти та сперся на неї. Деякі дівчата вражено ахнули. Тепер я розуміла, чому вони сиділи за першими

партами, — аж ніяк не через цікаву лекцію. Їх вабив той гарний суб'єкт.

— У деканаті вирішили розбити наш предмет на дві частини. Тобто цей семестр буде присвячено лише психології особистості, а наступний — соціуму. Наприкінці грудня вас чекатиме залік, а вже в червні буде письмово-усний іспит. Я просто обожаю розмовляти зі студентами. — Він широко усміхнувся та склав руки на грудях. — Запишіть, тема нашої сьогоднішньої лекції — «Ціннісно-мотиваційна сфера особистості». Отже, у кожного з нас є певні потреби, цілі та мрії, але нічого неможливо досягнути просто так. Завжди потрібно багато працювати. Та дуже часто людина втрачає бажання чи натхнення. Із творчою особистістю таке стається частіше. У такому разі потрібен певний мотиваційний поштовх, щось таке, що спонукало б цю людину працювати ще більше, краще й у підсумку отримати все омріяне. За різних потреб — різні мотиви. Мотивів може бути не один і не два, а багато. Усі вони формують одну велику стійку мотиваційну сферу. Одні мотиви можуть бути домінантними, доволі стійкими, власне формуючи цю сферу. Як ви гадаєте, мотив — це лише складова нашої діяльності чи щось геть інше? Можливо, навіть важливий компонент чогось?

Я уважно слухала викладача й насправді була вражена. Те, як просто він розповідав, змушувало відкинути всі думки та просто слухати, щоб не прогавити жодного слова. Якесь дівчина вирішила похизуватися своїми знаннями й почала активно відповідати на його запитання. Щоправда, мало вірилося, що вона щось у тому тямить. Потім Остап Сергійович накреслив на дошці піраміду потреб за Маслоу. Він усе роз'яснював, а студенти уважно слухали. Я вперше помітила, що ніхто не дивився в телефон. Винятковий рівень професіоналізму викладача,

ще й такого молодого. Скільки йому? Я швидко похитала головою, бо чомусь почала думати геть не про те, про що треба було.

Пара пролетіла як мить, і я дійсно почувалася інакше. Якось легше... Ця мотиваційна тема дала мені якийсь дивний поштовх. Може, я даремно гублю себе?

Наступним було семінарське заняття з політичної психології, яке вів той же викладач, що і минулого разу. Він знову всю пару проговорив, а оцінки поставив лише тим, хто сказав кілька слів. Так, рівень нашої освіти зростає. Шкода тільки, що не в той бік.

— Ідеш із нами на каву? — запитала мене Ярина після семінарського заняття. Виявилось, що ми з нею ще й в одній групі.

— Ні, дякую, — сказала я й узяла свою сумочку.

— Ну гаразд, — тихо мовила вона й пішла собі з Оленою — дівчиною, з якою вони завжди були разом.

Напевно, дівчата дружили ще з першого курсу, але я не збиралася заводити друзів. Не хотіла з кимось зблизитися, а потім утратити його. І неважливо як — через жакливу трагедію чи просту зраду. Розчарування — це завжди боляче.

Я прямувала до деканату, щоб уладнати одну цікаву справу. Згадавши, що предмет «Психологія особистості та соціуму» уже був у мене раніше, я вирішила дізнатися, чи не переставлять мені оцінку. Як-не-як, я вже пройшла цей курс, тому не бачила сенсу вивчати його знову. Хоча цей викладач і подавав інформацію дуже змістовно. У деканаті, як завжди, усі були дуже «відповідальними» і такими справами займатися не хотіли. Тож мені дали зрозуміти: таке питання варто вирішувати з викладачем.

Я тяжко видихнула й підійшла до дошки оголошень, щоб перевірити, де пара в того викладача. Здавалося, на

цьому факультеті він викладав лише у нас. Краєм ока я помітила, що схожий на нього чоловік прямував до виходу, і швидко побігла слідом.

— Остапе Сергійовичу! — гукнула я, і він різко зупинився.

Чоловік повернувся в мій бік, і я підійшла до нього. Він довго вдивлявся в моє обличчя, ніби намагаючись упізнати. Я ж не могла й слова мовити.

— Невже вирішили поцікавитися, як будете відпрацьовувати пропуски? — запитав він, і його губи розтягнулися в ледь помітній усмішці.

— Насправді я хочу у вас дещо запитати, — сказала я.

Він махнув мені рукою, щоб ішла з ним довгим коридором. Мені не залишалось нічого іншого, як послухати його, тому я закрокувала слідом.

— Я пройшла цей курс раніше в іншого викладача й уже маю оцінку.

— Ох, то я тепер буду до вас ще більш прискіпливим. — Він усміхнувся ще ширше, проте мені було не до веселощів.

— Я хочу запитати, чи не могли б ви переставити мені оцінку? Я ж уже пройшла цей курс, тому не бачу сенсу...

— Сенс є завжди, — різко перервав він і зупинився.

Усю його легкість раптово змінили серйозність і якийсь холод. Дивно, як він змінився за мить. Чоловік подивився на мене своїми темними очима, і я чомусь напружилася.

— Я не впевнений, що попередній викладач подавав інформацію краще за мене, — мовив Остап Сергійович, і я здивувалася такій самовпевненості. — Донедавна я теж був студентом, і у мене теж викладав Микола Іванович. Тож я знаю, як він виставляє бали. Сумніваюся у ваших блискучих знаннях. Мушу поцікавитися: який бал стоїть у вашій заліковій книжці?

— П'ять, — відповіла я, уважно поглянувши на нього.

— І ви хочете, щоб я ось так просто переставив вам п'ятірку? — Він підняв одну брову й усміхнувся. — Напевно, ви не помітили, але я не з таких викладачів. Зустрінемось у четвер на парі, Білецька.

Чоловік просто розвернувся й пішов. Я оторопіло витріщилася йому вслід. От же ж! Захотілося викричати йому все, але я стрималася, міцно стиснувши зуби. Нічого, я покажу йому, що щось усе ж знаю й заслуговую на п'ятірку.

Вихідні промайнули, як завжди. Спочатку я роздивлялася фотографії. Наринули спогади, я не витримала й укотре заплакала. Як же залежить свідомість від реальності! Спогади були надто болісними, а усвідомлення, що жодна моя мрія не здійсниться, ще більше гнітило.

Університет допомагав хоча б ненадовго про це забути. Щодня я йшла туди з надією, що колись щось зміниться, але поверталася додому в розпачі. Сподівалася, що моє життя заграє новими барвами, але біль чомусь постійно нагадував про себе. Мені хотілося щось змінити, але через невідомість, у якій перебувала, просто не знала, з чого почати.

У четвер я вийшла з дому раніше, адже за розкладом першою була пара в Ковальчука, а отже, не варто було запізнюватися.

Дорогою забігла в кав'ярню й подивилася на годинник. До першої пари залишалося ще пів години.

— Доброго ранку! — усміхнувся до мене Рома. — Вам як завжди?

— Доброго ранку! — Я поглянула на нього, а потім на дошку, де було написано назви різних кавових напоїв. — А знаєте, сьогодні я хочу щось інше.

— Гм, чудово. — Хлопець виглядав дещо здивованим. — Що саме?

— Щось подібне, але зовсім інше. Щоб без кавової гіркоти, лише з приємним посмаком, і щоб солодко, гаразд?

— Гаразд, тоді я приготую для вас каву за таємним рецептом. — Він підморгнув мені, а я лише кивнула у відповідь і сіла за один зі столиків.

Уже за декілька хвилин хлопець приніс мені напій, і я задоволено усміхнулася, зробивши ковток. Було дійсно смачно, легко, солодко. Так, як я й хотіла. Без гіркоти, якої без того вистачає в цій реальності. В кав'ярні було доволі людно, але всі брали каву переважно із собою. Я, напевно, теж так зробила б, але той викладач не дозволяв пити напої під час пари. Дивно, адже законодавство такої заборони не передбачало.

— Як же чудово, що ви вирішили дослухатися моєї поради, — почувла я над головою голос Остапа Сергійовича.

— Цікаво, якої саме? У вас їх завжди дуже багато! — роздратовано відповіла я й закотила очі.

— Знаєш, а ти цікава, — мовив він, і мене аж перекошило від цього його «ти».

— А ти мене дратуєш, — сказала я й помітила подив на його обличчі, хоч він і намагався його приховати. Так, це було геть неввічливо з мого боку, але ж ми були не в університеті. — Просто зараз ти забираєш не лише мій вільний простір, а й час. Мій суворий викладач не дозволяє запізнитися ні на хвилину.

— Не боїшся, що я відіграюся на парі? — Чоловік поглянув на мене з якимось викликом.

— А мені є чого боятися?

— Побачиш. — Він поклав руки на стіл і навис наді мною. У ніс одразу ж ударив надто терпкий аромат його парфумів. — Щось мені підказує, що ти далеко не така, якою намагаєшся здаватися.

— Та невже? І звідки такі висновки? — Я подивилася йому в очі. — Такий професіонал, що зрозумів мене за дві розмови? Гм, я вражена!

Я різко підвелася зі стільця й підійшла до бару, щоб заплатити за каву, намагаючись не помічати пильний погляд Остапа Сергійовича.

— Тепер будете готувати мені лише таку каву, — усміхнулась я до Роми й поклала ще чайових. — Гарного дня!

Чомусь я була дуже задоволена собою. Нарешті не промовчала, а відповіла йому те, що думала. Можливо, це було нахабно та зневажливо, бо він усе ж таки викладач, але мені нарешті стало краще. Він викликав у мене спектр таких різних емоцій, що я почувалася живою. Та Остап Сергійович усе ж вирішив відігратися. Сказав, щоб я висвітлила одне з семінарських питань, якого я не підготувала. Йому було байдуже, бо він усе одно наказав ставати за трибуну. Мені довелося розповідати про піраміду потреб за Маслоу. Спочатку було просто, бо сама тема не така вже й складна. Проте коли мова зайшла про соціальні потреби, то відчула сльози в очах і клубок у горлі.

— Друзі й сім'я — одна з важливих людських потреб. Усі ми потребуємо простого спілкування, хочемо відчувати підтримку, любов, — ледве змогла вимовити я. — Наступна — потреба в повазі...

— Зачекайте, — урвав мене викладач. — Ви не розкрили нам тему сім'ї та дружби.

— Ну, там же все просто. — Я спробувала уникнути цієї розмови.

— Добре, от скажіть мені, — він надто пильно подивився на мене, — чи важлива вам думка ваших близьких? Чи хочеться вам розповідати їм про свої проблеми,

ділитися з ними таємницями? Чи, може, ви гадаєте, що людині це все не так і потрібно і що взагалі самотність — теж непогано?

— Я вважаю, що людині потрібно відчувати підтримку, тому спілкування — дуже важлива потреба, — відповіла я, прагнучи перейти до іншої теми.

— Які у вас взаємини з батьками? — запитав він. Мене ніби вдарили.

— Вибачте? — Я здивовано подивилася на нього. — Яке це має значення?

— Наприклад, щоб краще зрозуміти цю тему.

— Я і так добре її розумію, тому це ваше запитання недоречно, — роздратовано заперечила я. Викладач кивнув, наче дістав відповідь на якесь своє запитання.

— Гарзд, сідайте на своє місце.

До кінця пари я ледве трималася, хотілося якнайшвидше звідти втекти. Та я навіть не встигла зібрати речі, коли почула його прямий наказ підійти. Усі вже розходилися. Я зупинилася біля викладача, чекаючи, коли він заговорить. Остап Сергійович поглянув на мене, витягнув якийсь папірець із кишені й почав щось писати на ньому.

— Бачу, у тебе є проблема, і це чомусь зломило тебе.

— Зі мною все гарзд, — заперечила я, хоча мій голос тремтів. — Я в нормі.

— Ці тренінги я проводжу декілька разів на тиждень. — Він простягнув мені якусь візитку. — Одне відвідування перекриває один твій пропуск.

— Навіщо це? Мені непотрібна допомога!

— Потрібна, я бачу.

Він нічого більше не сказав, просто пішов. Я поглянула на візитку й на звороті прочитала: «P. S. Я навчу тебе знову жити».

Літературно-художнє видання

РЕЙЛІ Ксана
Р. С. Я навчу тебе знову...
Роман

Головний редактор *С. І. Мозгова*
Відповідальний за випуск *К. В. Озерова*
Редактор *М. Л. Лола*
Художній редактор *В. О. Трубчанінов*
Технічний редактор *В. Г. Євлахов*
Коректор *А. М. Фурман*

Підписано до друку 09.11.2020. Формат 84x108/32. Друк офсетний.
Гарнітура «Minion Pro». Ум. друк. арк. 15,96. Наклад 3500 пр. Зам. №

Книжковий Клуб «Клуб Сімейного Дозвілля»
Св. № ДК65 від 26.05.2000
61001, м. Харків, вул. Б. Хмельницького, буд. 24
E-mail: cop@bookclub.ua

Віддруковано з готових діапозитивів на ПП «ЮНІСОФТ»
Свідоцтво ДК №3461 від 14.04.2009 р. www.unisoft.ua
61036, м. Харків, вул. Морозова, 13Б

UNISOFT

- за телефонами довідкової служби
(050) 113-93-93 (МТС); (093)170-03-93 (life);
(067) 332-93-93 (Київстар); (057) 783-88-88
  - на сайті Клубу: www.bookclub.ua
  - у мережі фірмових магазинів
див. адреси на сайті Клубу або за QR-кодом
- Надсилається безоплатний каталог**

**Для гуртових
клієнтів**

Харків

тел./факс +38(057)703-44-57
e-mail: trade@ksd.ua

Запрошуємо до співпраці авторів
e-mail: publish@ksd.ua

Рейлі К.

Р35 Р. С. Я навчу тебе знову... : роман / Ксана Рейлі. — Харків : Книжковий Клуб «Клуб Сімейного Дозвілля», 2021. — 304 с.

ISBN 978-617-12-8329-9

Я була щасливою, поки доля не втрутилась у моє життя. Одного жахливого дня вона забрала всіх, кого я найбільше любила. Разом з ними я втратила і сенс свого існування. Розбита, зневірена, самотня, я не розрізняла дні, тижні та місяці. Тієї миті, коли я майже розучилася чекати на щось хороше, з'явився він. Той, хто простягнув мені записку з такими простими, але потрібними словами. Кажуть, випадкові зустрічі ламають долі. Та іноді випадковості стають нашою долею. Ким він стане для мене?..

УДК 821.161.2